

Саха Республикатын Президенин
быыбарын көрсө

«МОСКВА ХАРАХ УУТУН ИТЭБЭЙБЭТ»

Инньэ гынан Саха сирин дьыллатын быһаарар суолталаах быыбарга Москва ыраас кыайыны ситистэ. Ситистэ... тэнэ суох киристинэ. Тэнэ суоҕа дьин - бүтэһигэр диэри Кремль быыбарга сүрүн кири-сээччини салгынгга ыйаан сылдыбытыгар. Тэнэ суоҕа дьин - саха алмааһын дьыл-тата ханнык да сокуоннардаа-бар, сир-майгы нуормалары-наар сыаната күндү буолбу-тугар. Тэнэ суоҕа дьин - хара бастакыттан административ-най, политической, прокурор-скай ресурсалар харса суох туһаныллыбыттарыгар.

Тэнэ суоҕа дьин - Москва сахалар уйан сирдэрин таба тайаммытыгар. Эрдэттэн ку-олаһы хайытар инниттэн эл-бэх кандидат турбута. Уйан сирбит - үрүө-тараа сылдыр-бытыгар, улуустарынан, бөлөхтөрүнэн хайдыһыбы-тыгар. Оннооҕор табаарыстыы сыһыаннар республика интэ-риэһинээвэр үрдүктүк тугул-лаллар, ардыгар.

Татаардар маньыкка мо-һуоннуур балаһыанньаҕа Шаймьыттарын утан биэрбэ-тэхтэрэ. Калмыктар эмиз. Киин былаас уруккуттан «Араартаа уонна баһылаа!» («Разделяй и властвуй!») ди-эни хотуулаахтык туһанара. Ол сиртибэттинэн Аммосов, Ойуунускай, Аржаков, Васи-льев, Ксенофонтов о.д.а. саха ньургун уолаттара буолбутта-ра. История салданар. Рос-сияҕа хаһан баҕарар «Тот прав - у кого больше прав» дьин сокуон дьаһайара. Партия да былааһа, демократия да буол-лун.

Бүгүн республика Прези-денигэр сүрүн кандидатынан В. Штыров таһыста. Штыров баар - «Алроса» суох. Кыай-даһына (онно ким да саарбах-таабат бадахтаах) ыарахан сүгэһэргэ тиксиэҕэ. Алмаас-тан ботуччу өлүүтэ суох бюд-жет тийбэт тириин, тарпат

тараһа. Куру ыга тардыны, бюджет ыстатыйаларын сар-быһы сагаланы турдаҕа.

«Москва харах уутун итэ-бэйбэт»... Москва киниэхэ ким бэринилээбэр эрэ итэбэйэр. Хайдах да диэбиппит иннигэр биер дойдуга олоробут бы-һытынан аан бастаан дойду интэриэһэ өрө тутуллуохтаа-бын киин былаас дьонноро итэбэтиилээхтик дакаастаа-тылар.

Дьэ, аны хайдах буолабыт дьин ыйгык күүрэйэн тах-сар. Тҕа сирин дьонно, сүрүннээн аҕа саастаах өттө, Штыровка куоластаабппыт, Артурга (ол эбэтэр Руслан Шипковка) барыахпыт дэһэл-лэр. Ол тус бэйэлэрин быра-аптара. Куттала дьин баар - нуучча, саха дьин араарсыы күүрэйиэн сөп. Маныаха бары кандидаттар, кинилэр штаб-тара олус сэрэхтээхтик үлэ-лиэхтэрин наада. Сэрэйдэххэ, компроматтарынан сэрйи түмүктэннэ быһылаах.

Киин былаас саамай дык-синэрэ Саха Республикатын Президенин быыбара дьон кэлбөккэ буолумуон сөбүгэр. Урукку өттүгэр маньык бы-ыбардарга дьон-сэргэ 65-70 бырыһыана кэлэрэ, билигин сүрүн кандидат дистанцият-тан туораабытынан быыбар-дааччылар өсөһөн кэлимиэх-тэрин сөп. Ити төһө сөптөөбүй? Холобура, быыбар буолбатаһына хаттаан бы-бардарга олох атын дьоннор ааттара күүрэйиэн тахсыаҕа. Оччотугар республикабыт балаһыанньата өссө уустугу-руон сөп. Хайдах да диэбит иннигэр саҕа 2002 сылга үктэ-нээри туран республикабыт баһылыктаах буоларыгар гражданскай инспитин толо-руох кэриннээхпит. Онон «Бука бары — быыбарга!» ди-этэхпитинэ сыһа буолуо суоҕа.

В. КАСЬЯНОВ

БИҢИГИ ХАЛАНДААРБЫТ

- Республика Президенин быыбарыгар

диэри — **5** күн

- «Энсиэли» хаһыакка сурутуу түмүктэниэр

диэри — **7** күн

- Саҕа дьылга

диэри — **13** күн

ХААЛЛА...

«Сахам сирэ XXI-с үйэбэ»

Саҕа үйэ сагаланытыгар улуспутугар «Үтүө дьыала» бүтүн республикатааҕы хам-сааһын чэрчитинэн 18 нэһи-лиэскэ 95 үлэ былаанаммы-та. Итилэртэн 75 объекттар уонна дьаһаллар толорулун-нулар. 12 объект тутуута са-галанан былаан быһытынан 2002 сылга көһөрүлүннэ.

2001 с. «Үтүө дьыала» үлэ-тэ улус үрдүнэн 100% толо-рулунна.

Сүрүн объекттартан Түбэ, Нам с. спортнай саалалара, Аппааныга оҕо саада, Даадар учаастагар сынньалан киинэ, ГИБДД дьэстэ, Үөдэйгэ на-чальнай оскуола, оҕо саадын пристройа, Граф Бизрэгэр оҕо саадын пристройа, эмиз онно кулууп, Бөтүнгэ, Парти-занга, Таастаахха үүтү пере-рабаткалыыр сыахтар, Фрун-

ҮЛЭЛЭР СИТТИЛЭР, СОРУКТАР ТУОЛЛУЛАР

зега оскуола саад, Нам с. «Тал-ба» рынок тутулунулар.

2001 сылга тутуута сага-ланан баран, 2002 с. бүтүөхтээх объекттар: I Хомустаахха, Партизанга оҕо саадтара, Партизанга библиотека дьэ-этэ, Аппааныга, Нам с. спортнай саалалар, Аппа-аныга оскуола остолобуойа, эмиз итингэ спортнай оску-ола уонна спортнай саала котельнайа, Бөтүнгэ куль-турнай-спортнай киин, II Хомустаахха оҕо саадын ко-тельнайа көһөрүлүннүлэр.

Ииттэн кестөрүнэн кэ-лэр сылга быйыл тутуута са-галаммыт 10 улахан объект үлэҕэ кириэҕэ.

2001 с. Түбэҕэ, Нам с., Үөдэйгэ, Модукка, Аппааны-га о.д.а. нэһиликтэргэ «Үтүө

дьыала» программатын олох-хо киллэрийгэ нэһилиэннэ көмөтө улахан. Хатын Арыы нэһилиэгин оҕо саадын 23 үлэ-ниттэрэ совхоз хонтуоратын уларытан, оҕо саадын онору-уга үлэлиир биригээдэҕэ биер ыйдаах хамнаһын анаабыта.

Нам с. предприниматель Т.И. Карамзин автобустана кыһынгы кэмгэ улус ки-нин тэйиччи кварталларыгар олорор оҕолору оскуолаҕа бос-хо таһар. Сэри, тыыл, үлэ ве-тераннарыгар чэпчэтиллэри олохтуур. II Хомустаах нэһи-лигэр сэри ветерана С.А. Захаров «Үтүө дьыала» ча-аһынай сүөһүтүн биэрэн көмөлөһүүчү буолбута итиник хамсааһын бастакы кымына-рынан буолаллар.

В. СЫРОМЯТНИКОВ

САЙДАР КЭСКИЛЛЭРИН ТҮСТЭЭН

Нам селотугар биертэн биер саҕа тэрлэтэ дьэстэ тутуллан үлэҕэ кириэн иһэр. Олортон биердэстэ-ринэн Даадар учаастагар тутуллубут саҕа культура киинэ буолар. Урут котель-най буолан турбут дьэни тутсаран кэбиспиттэрэ атын кулууптардааҕар туох да итэһэ суох, даа-дардарга бэйэлэригэр сөрү-сөп бэртээхэй дьэ буолан тахсыбыт.

Культура киинэ тутул-луутугар Даадар олохтоох-торо бэйэлэрин кылаатта-рын киллэрситтэрэ. Ки-нилэр коменданнар Бочкарева С.С., Рехлясов Р.С., Земскова С.С., Сидоро-ва Т.В., Петухова Е.В. о.д.а. көүлээһиннэринэн үлэлэ-эн бэйэлэрин олорор сир-дэрин тутсарына күүс-көмө буолбуттара. Тракто-рист Тимофеев А.И., крановщик Новиков И.В., НПК пилораматын үлэһит-тэрэ, Алексеев В., Сивцев И.И. салайааччылаах баа-һынай хаһаайыстыбалар элбэх сырдаларын биэрбит-тэрэ. Улуус улахан тэрлэ-тэлэрэ: НПК (дир. Иванов В.П.), «Дьулуур» фонда (дир. Потапов В.Е.), МУ НУ ЖКХ (дир. Кобяков А.Г.) туора турбакка бу дьэ үлэҕэ кириитигэр үлэлэ-стилэр. Местников Г.Д. са-лайааччылаах тутуу бири-гээдэтэ дьэ ис-тас өттүн онорууга, Охлопковтар би-

ригээдэлэрэ сыбааркалаа-һынгга, Замятин Н.И. бири-гээдэтэ кырыһатын туту-уга күнү-түүнү аахсыбак-ка үлэлээбиттэрэ. Чааһынай предпринима-тель С.С. Хомподоев кулу-уп ааннарын, тунуктэрин холоодатын онорон биэр-бит.

Ахсынньы 14 к. бу киин үлэҕэ кириитэ үөрүүлээх быһыыга-майгыга бэлиэ-тэннэ. Дьокуускайтан культура министр ин сол-буһааччы К.К. Корякин тахан Даадар олохтоох-торун үөрүүлэрин үлэһин-нэ, эҕэрдэ тылларын тиэр-тэ. Маны таһынан бу киин тутуллуутугар улахан оруоллаах, элбэхтик сүүрбүт-көппүт дьон: Нам с. баһылыга Д.П. Корякин, «Дьулуур» фонда директо-ра В.Е. Потапов, Нам с. дьа-һалтатын кыл. специалиһа, Даадар олохтооҕо С.Г. Ко-карев мустубут дьонго эҕэрдэлэрин тиэртилэр.

Кулууп үлэҕэ кирии-тигэр өгөлөрүн иһин Коря-кин Д.П., Сидорова Т.В., Новгородов В.Н., Петухова Е.П., «Нам» ТРК улус дьа-һалтатын махтал сурукта-рынан бэлиэтэннилэр. Нам с. дьаһалтатын махтал су-руктарынан Земскова С.С., Замятин Н.И., Новиков И.В., Тимофеев А.И. тутту-лар. НПК директоругар В.П. Ивановка уонна Даа-дар олохтооҕор С.Г. Кока-

ревка «Үтүө дьыала» ак-тыбынай кыттыыларын иһин үрүн көмүс мэтээл туттарылына.

Даадарга 80-тан тахса ыал олорор. Бу бэйэтэ тус-па микрооройон. Киинтэн ыраах олохторунан си-бээстээн бэйэлэрэ туруор-сан сайдар-тэнийэр кэс-киллэрин түстээн киини туттардылар, туттулар. Аны бу дьэҕэ мустар, аралдьыйар буолуохтара, сэргэхсийэхтэрэ. Саҕа дьыл быраһыһынын манна атаарар былааннаах-тар.

Село дьаһалтатын үлэ-һиттэрэ Д.П. Корякин, Т.А. Кондратьева, С.Г. Кокарев, М.А. Ядрихинская, Р.Р. Кондратьева, Е.А. Муксу-нова о.д.а. даадардар баа-ларын өйөөн, кинилэр ыра санааларын олоххо киллэ-ристилэр. Өрүүтүн да Нам олохтоохторун өйүү, сир-дээхтик салайа олохтоохта-ра дьин эрэнэбит.

Саҕа киини аһы үөрүүлээх бизэрин Н.Ф. Гурьев, НПК студенаарын концерта, «Сардаана» муода театра, опера уонна балет театрын солистка Анегина Дьяконова, культура управлениетын специали-һа Е. Эверстова, Намнааҕы культура киинин режиссе-ра Иван Новиков киэргэ-тилэр.

В. РЫКУНОВА

БЫЫБААР

Уонган тахса хандьытаат
Бириндизингэ турдулар.
Талан ылыһы, дьэ кытаат
Талба олох туһугар.

Кэрэ куолаһа кэриэтэ
Көксөлөһөн тураллар,
«Кэлэр кэскил туһугар
Мийгин талын», — дэһэллэр.

Сокуон сэттэ иэччэхтээх
Эргитиэххэ сөптөөх таах,
Сокуон тоҕус харахтаах -
Тустаах дьонго туһалаах.

Атахтаһан, хатыһан
Араас албас туттуллар,
Сууттан суукка бырахсан
Футбол тэбэ ооньбууллар.

Кими-кими быыбардаан
Кими-хара буолабыт?
Хайдах, хантан огуурдаан
Дьолу тутан ылабыт?

Хаһан быыбар кэлэрий?
Хамнас ылыһа этибит.
Кэлин биэрбэт, дьэ эрэй!
Килиэспитин кэтиибит.

Тугун бэрдэй, кэрэтэй
Демократия кэлбитэ,
Саҕа олох бэһиэлэй
Эһиэ-эһиэ эһиэки!

СЭКИ

БЫРАК АСААННЬАТА

